

Muistisairautta maailmassa - Muistisairausdiagnoosi tuska vai helpotus

Muistisairauksiin, joita on lukuisia eikä vain yksi, liittyy edelleen yhteiskunnassamme uskomuksia ja ennakkoluuloja, joita meidän jokaisen on syytä karistaa. Tässä Muistisairautta maailmassa -podcastissa muistisairaati ihmiset itse ja heidän omaisensa kertovat miten he haluaisivat asua, millaista kohtelua ja hoitoa he toivovat saavansa, millä tavalla muistisairaus on vaikuttanut työssä käyntiin sekä mikä tekee heidän elämästään hyvää ja arvokasta.

Hanna: Minä olen toimittaja ja 940 Päivää isäni muistina -kirjan kirjoittaja Hanna Jensen ja tässä jaksossa keskustelemme siitä onko muistisairaus -diagnoosi osalle ihmisistä helpotus ja osalle järkytys. Pohdimme mitä diagnoosin jälkeen perheissä tapahtuu ja miten elämää muuttavassa tilanteessa selviäisi parhaiten. Kanssani ovat keskustelemassa muistisairaus -diagnoosin saaneet Maire ja Pirjo sekä usean muistisairaati ihmisen läheinen Seija. Lämpimästi tervetuloa kaikille.

Maire, Pirjo ja Seija: Kiitos.

Hanna: Aloitetaan sillä diagnoosin saamisen hetkellä. Millä tavalla te ja milloin Maire ja Pirjo kuulitte diagnoosisitanne? Aloitetaan vaikka Mairesta.

Maire: Tästä on kaksi ja puoli vuotta tai oikeastaan kolme vuotta sitten, kun minä halusin tähän tutkimukseen vaikka minulla ei ollut mitään oireita. Olen vapaaehtoistyötä tehnyt toistakymmentä vuotta ja muistisairaiden kanssa joku seitsemän-kahdeksan vuotta, niin silloin minä itse rupesin ajattelemaan kun äidille ja enolle ja tädillä oli muistisairaus, vaikka siihen aikaa diagnosoitu alzheimeria, mutta kun minä nyt sitä siellä kuuntelin näitä luentoja niin minusta se oli ihan sitä sairautta.

Maire: Ja niinhän minä sitten... minä en heti päässyt niihin tai olin ensimmäisissä testeissä niin kun näissä kirjallisissa testeissä, mutta sitten minulta kuoli poika niin lääkäri sanoi, että nyt ei kannata ottaa niitä enempiä testejä ennen kuin menee joku vähintään puoli vuotta. Sitten minulle soitettiin sitten

terveyskeskuksesta, että nyt voisit tulla näihin kokeisiin ja menin sitten ja menin magneettikuvaukseen ja sitten kun se tuli se kirje sieltä niin siinä luki, että ota joku omainen mukaan niin sitten minä arvasin, että taitaapi olla. Sitten minun poikani kanssa mentiin sinne ja tuota en minä tiedä, se oli minulle semmoinen varmistus siitä hommasta.

Maire: Tietysti jokainen ottaa sen yksilöllisenä, mutta minä otin sen sellaisena, että no minä ainakin tiedän missä mennään ja sitten kun tiesin, että kun ottaa näitä lääkkeitä etukäteen ja rupesin heti juomaan Souvenaidia ja tällä lailla elämään, niin minä olen sen kanssa pärjännyt ihan hyvin. Sen minä kyllä tässä sanon, että minulle tämä oli aika helppoa, mutta kun minä olen siellä ollut näiden muistisairaiden kanssa niin ensinnäkin ne menee niin myöhään niihin testeihin, niille ei enää auta mikään tällainen lääkitys eikä Souvenaidikaan auta sitten enää kun muistisairaus pitkällä. Niin tuota haluaisin, että ihmiset ottaisivat sen tosissaan ja ajoissa.

Hanna: Entäs Pirjo, miten sinulla tämä meni?

Pirjo: No minulla kun on ollut siis minulla on isäni ja sisko, joilla on tämä sama tauti ollut ja minä olen siihen tutustunut sillä tavalla jo heihin tai tiennyt tällaista periaatteessa vähän niin kun odottaakin. Ja tuota minä laskin, että kyllä siitä nyt varmaan kahdeksan-yhdeksän vuotta on kun minä oikein tajusin, että rupeaa heikkenemään muisti, mutta tuota kyllä minä olen sitten lähtenyt heti hakemaan apua ja kyllä minulla on lääkityksiä ollut tosiaan. Ensiksi oli yhtä ja sitten oli toista ja nyt taas vaihdettiin, että minä olen ihan...ja Muistiyhdistyksellä olen käynyt säännöllisesti ryhmissä jo pitkään.

Pirjo: Kyllä niin kun tavallaan se, että kun se oli tuttu asia sitten suvussa niin osasin ajatella sitä varmaan jo minun sisikon kanssa, joka on minua viisi vuotta nuorempi, niin hänkin on sairastunut sitä jo aika kauan.

Hanna: Menitkö silloin lääkäriin ja teitte muistitestin vai kuka sinulle kertoi sitten siitä?

Pirjo: Lääkəriin minä olen mennyt minä rupesin miettimään, nyt en muistakaan niin tarkkaan, mutta kyllä minä olen sairaanhoitaja pohjainen ihminen, niin en minä ole missään kohdassa...siis aina olen hakenut apua, jos on ollut tarpeen mistä hyvänsä ja kyllä osannut lähteä hakemaan. Pirkanmaan Muistiyhdistyksessä minä olen kauan ollut ja mukana kaikissa kuvioissa jo useamman vuoden ajan ja en minä oikeastaan, muisti on sen verran huono, että en minä osaa tarkentaa kauhean tarkkaan, mutta tiedän, että tosiaan ihan isän suvusta on lähtöisin.

Hanna: Ja kun sanoit, että muisti on huono, että ei osaa tarkentaa niin toi on mun mielestä jo aika hyvin vastattu, jos mietit yhdeksän vuoden takaisista asioista puhutaan, että...

Pirjo: ... joo, mutta että sieltä ei enää niin kun matkan varrellakin, että mitä aina vaihteita on ollut, että sitä on vaikea enää hahmottaa sitten sillä tavalla.

Hanna: Juuri näin ja ihanaa, että kerrot sen tässä, koska se avaa muillekin ja kuulijoillekin sitten sitä, että miten se muisti toimii.

Pirjo: Minä olen päättänyt, että minä en anna periksi ihan helpolla, että ensi vuonna pitäisi ajokortti uusua, saa nähdä kuinka käy.

Hanna: Tässäkin murretaan taas sitä myyttiä etteikö jollakin muistisairaalla ihmisellä olisi korttia, ajokorttia ja sinulla on kuitenkin yhdeksän vuoden takainen diagnoosi, että...

Pirjo: ...joo ja kyllä minä olen ihan saanut ja ajanut ja ei ole sattunut mitään onneksi, mutta että ihan omalla autolla olen liikkunut hyvin paljon ja liikun vieläkin ihan säännöllisesti.

Hanna: Hienoa. Entäs Seija, millä tavalla sinä olet omaisena kuullut läheistesi diagnooseista ja ollut paikalla varmaan osan kanssa, kun he ovat sen saaneet, eli sinulla on siis ollut muistisairas äiti, isä ja mies?

Seija: Kyllä ja tuota minä olin jokaisen kanssa ollut paikalla, kun sitä diagnoosia on saatu ja silloin kun isä sai sen diagnoosin, hänellä se oli ensin alzheimer, joka sitten muuttui vaskulaariksi ja vielä sitten parkinsoniksi, niin tuota silloin se oli minulle sellainen iso mysteeri, minä en tiennyt koko muistisairauksista yhtään mitään, ei tähän meidän perheisiin tullut mitään muistisairautta. No sitten vuoden päästä minun mieheni sai samalla tavalla diagnoosin niin sitten silloin iski kyllä pakokauhu.

Seija: Sitten kun minun mieheni oli sen diagnoosin saanut niin sitten minä rupesin seuraa myöskin vähän äitiä ja vein äidin sitten testeihin, vaikka lopulta hän sitten meni magneettikuvaan ja minä ajattelin, että jaha näitä on tässä nyt sitten kolme.

Hanna: Olen aika montaa omaista ja muistisairasta ihmistäkin jututtanut, mutta ei se hirveän yleistä ole, että olisi kolme ympärillä yhtä aikaa. Koetko, että olet ollut tällaisessa tilanteessa yksinäinen susi?

Seija: Joo olen, olen ollut, että ainoa mistä minä sain tuen siihen oli se yhdistyksen, Pirkanmaan Muistiyhdistyksen vertaistukiryhmä ja sieltä saatu tieto. Eihän minulla ollut mitään, mutta sitten minä rupesin hirveästi hakemaan sitä tietoa kaikesta ja hakemaan kirjoja ja lukemaan ja että minun täytyi tietää minkä kanssa minä elän. Se helpotti vähän sitä tilannetta.

Hanna: Hyväksyivätkö sinun läheisesi tämän diagnoosin?

Seija: Minun mies hyväksyi, kukaan muu ei. Ei isä eikä äiti.

Hanna: Miten se vaikutti siihen, että sinä hyväksyit heidän diagnoosinsa kun he eivät itse hyväksyneet?

Seija: Eihän minulla ollut vaihtoehtoa.

Hanna: Entäs Maire ja Pirjo, hyväksyittekö te niin kun mielen tasolla sen sairauden vai tuntuiko, että pitää taistella sitä tosiasiaa vastaan?

Maire: Kyllä minä hyväksyin. Minä olen huomannut elämässä, (ääni menee kun niin vähän puhun niin ei ääni ole auki), niin tuota kyllä minä sen hyväksyin, koska elämässä on tapahtunut niin paljon asioita ja pakkohan ne on hyväksyä, että ei minulle mitenkään ollut... minä luulen, että se oli minun pojalle vähän vaikeampi kuin minulle.

Hanna: Entäs Pirjo?

Pirjo: Joo kyllä se oli tuttu asia sillä tavalla niin minusta se oli aika helppo hyväksyä, koska totesin ahaa nyt se on minun vuoroni sitten, että ei se sen kummoisempi sitten tuntunu olevan. Tietysti minä olen sen jälkeen tehnyt kaiken mahdollisen mitä minä olen voinut keksiä sairaanhoitajana.

Hanna: Niin sinulla on ollut apua siitä, että olet ollut niin sanotusti ammattilainen.

Pirjo: Kyllä joo tosiaan eri vaiheissa tehnyt elämäntyötä eri tasoilla, minä olen tosiaan ollut sairaanhoitaja, osastonhoitaja, ylihoitaja ja ison tulosalueen johtaja jossain vaiheessa vielä, että minulla oli oikein siis oikeesti olen mennyt aika korkeallekin silloin, mutta sitten minä olen tajunnut jossain kohtaa kun minä eläkkeelle... minulla oli 62 olisi ollut minun virallinen eläkeikä, mutta minä tein 64, mut sitten minä kuvittelin, että kyllä minun nyt kuuluu jäädä että minä olen jo näin vanha.

Pirjo: Silloin, jos minä olisin tehnyt enemmän niin minä olisin voinut säilyä paljon paremmin hyvässä lykyssä.

Hanna: Koetteko, että oli hyvä että saitte aika varhaisessa vaiheessa sen diagnoosin?

Maire: Ehdottomasti, että pystyi aloittamaan sen lääkityksen siinä, että kyllä minä ainakin koin sen ja sen takia minä sinne meninkin, että minä saan sen ajoissa tietää.

Pirjo: Sama juttu kyllä ihan ehdottomasti piti tärkeänä.

Hanna: Mites Seija saivatko sinun läheiset sen ajoissa vai?

Seija: No äiti sai kyllä ajoissa ja äidin elämää se kymmenen vuotta kyllä paransi siis hänestä tuli paljon oma-aloitteisempi ja toimintakykyisempi, että etenihän se sairaus mutta ei niin rajusti kuin me luultiin. Minun miehelläni ei ollut mitään lääkitystä ja eikä myös... isällä se oli se vaskulaarinen, elikkä verisuoniperänen ja parkinson-lääkitys hänellä oli ja mielialalääkitys.

Pirjo: Minä nyt vielä sanon, ku minä olen nyt 74 niin oikeestaan minä olen elänyt ihan normaalia elämää omasta mielestäni. Yksin asun ja lapset asuu samassa kaupungissa, mutta ei ne kyttää, ei ne selvittele mitä mulle kuuluu mitenkään, että me olemme sopineet niin, että satunnaisesti aina soitellaan välillä, mutta ei mitään kauheasti ei kontrolloida.

Hanna: Missä asioissa sinä itse huomaat arjessa sen sinun muistisairauden eniten?

Pirjo: Monen näköisessä. Vähän erilaisissa, vaikea sanoa kyllä sitä, että välillä häviää ja välillä taas sitten muistan hyvin, että kyllä minä niin kun...sitten minä kirjaan paljon minä kirjoitan hirveän paljon aina muistiin kaikkea, että minulla on kaiken näköistä muistilappua ja itselläni kulkee mukana kalenteri. Minulla on sellainen kalenteri mistä varmaan löytäisi kaikki elämänvaiheet, joka vuoden kalenterit kun katsois niin siellä joka päivälle minä aina merkkeään jotain ja sieltä näkyy minun kaikki mitä... nytkin ihan varmasti, jos katsoo niin se on ehkä paras

mistä näkyy mitä kaikkea minulle on tapahtunut. Kaikki mihin minä menen ja mitä minä teen ja pikkusenkin kun tarvii jotain niin minä pistän sen kalenteriin. Sitten minä aina plaraan sieltä kun minä tarvitsen tietoa.

Hanna: Loistavaa, onko siellä myös säätiedot?

Pirjo: No vähemmän sitä, mutta kyllä minä joskus laitan niitäkin sinne yläreunaan sitten, mutta että kun minä en nyt enää aina tarvi tietoa ja sitten tosiaan minusta on aivan ihanaa, että minä saan kulkea kun minulla on oma auto, että minä saan kulkea että minä kyllä lähden joka viikko muutamaksi päiväksi tuonne Ulvilaan maaseudulle missä on kaiken näköistä. Viisi hevosta, jotka käyskentelevät siellä laitumella, se on sellainen paikka missä on paljon kaikkea.

Hanna: Miten sinä selviäisit tai reagoisit, jos sinulta lähtisi ajokortti, jossa sinä et saisi sitä?

Pirjo: No se olisi aika tylsää siihen nähden, että kun kuitenkin se missä minä käyn siellä Ulvilassa niin sinne ei pääse millään muulla kuin omalla autolla, että jos minä sinne vielä joskus menisin myöhemminkin niin minua pitäisi aina jostain hakee sitten ja nyt minä saan omalla autolla ajella.

Hanna: Mennään vielä näihin omaisiin ja Seija tietenkin itse olet omaisen roolissa, että Maire sinä sanoit, että pojalle taisi olla vähän rankempaa kuin sinulle niin miten hän reagoi?

Maire: No ei hän sitä oikein puhunut siitä mitään, mutta äitinä kai minä vähän vaistosin sen, että minulla vain oli sellainen tunne, että Jyrkille se oli enemmän yllätys kuin minulle. Hän ei sillä lailla ollut muistisairaiden kanssa joutunut tekemisiin muuta kuin minun äitini kanssa ja äiti oli jo kuitenkin niin huono kuntoinenkin sitten kun Jyrki oli enemmän niin kai se tuli mieleen, että tuleeko tuosta äitistä samanlainen kuin mummusta.

Hanna: Entä Seija, sinäkin olet ollut siinä omaisen asemassa niin oliko sinulla, sinä sanoit, että miehesi kanssa tuli pakokauhun tunteita, mutta oliko sinulla siinä sellaista oliko tunteita, että miksi minä taas tai mitä kaikkia tuntemuksia sinä olet käynyt läpi?

Seija: Ei siinä ehtinyt sellaisia tuntemuksia miettimään, että siinä oli kaksi oli aika aktiivisesti siinä hoidettavana samaan aikaan taikka ei hoidettavana, isä oli siellä hoitokodissa, mutta minä kävin siellä kaksi kertaa viikossa ja mies oli sairas siinä kotona ja äitiä piti katsoa hiukan toisella silmällä vielä mukana, niin ei siinä oikein ehtinyt sitä.

Hanna: Olitko sinä siinä vaiheessa töissä?

Seija: En onneksi.

Hanna: Mitä siitä olisi tullut, jos sinä olisit ollut töissä?

Seija: Ei siitä olisi tullut mitään.

Hanna: Miksi ei olisi?

Seija: Ei.

Hanna: Jaksaminen?

Seija: Niin ja sitten se, että minun mieheni ei olisi pärjännyt.

Hanna: Aivan.

Seija: Ei missään tapauksessa.

Hanna: Joo. Entä Pirjo sinun läheiset, minkälaisia heidän reaktionsa olivat siinä ihan alussa? Muistatko?

Pirjo: En muista sillä tavalla kun tuota he tiesivät tietysti niin kuin minun kodistani lähtien, että meillä on tätä tautia ollut ja minä vaan olen jossain. Yhtään ne eivät kontrolloi minua vaikka ne asuu siinä. Tosiaan toinen asuu viiden kilometrin päässä ja toinen sillain ihan...ei en koe mitenkään, että minua kontrolloitaisiin ainakaan vielä minun elämääni.

Maire: Joo tuohon läheisten tähän reagoimiseen niin minä kyllä koin itseni tosi yksinäiseksi, kukaan minun läheisistä ei ollut muistisairaana kanssa koskaan joutunut tekemisiin, ei he ymmärtänyt. Minä olin niin yksin, että se ahdisti, mutta onneksi oli se vertaisryhmä joka minut pelasti.

Hanna: Minä muistan kanssa sen, että kun olin itse paikalla veljeni kanssa kun isä sai diagnoosin ja meillä ei veljen kanssa ollut minkään näköistä kosketusta muistisairauteen eikä myöskään tietoa, että kenelläkään olisi ollut suvussa ja kun se kerrottiin isälle niin, että me kaikki kolme oltiin niin sanotusti täysin tietämättömiä, että vähän niin kuin pommi. Niin tuota siinä oli kyllä isoja turvattomuuden tunteita tai itsellä oli, että jälkikäteen jäi vain sellainen olo, että olisiko halunnut jotenkin kuulla sen ilman isää, jos saatte tästä kiinni, että me olisimme saaneet olla siinä ihan avuttomia hetken, koska siinä tuli se olo, että piti tukea isää hänen tilanteessa, että hän saa tällaisen uutisen nyt ja samalla on vähän romahtamassa itse. Mitä ajatuksia teille tulee tästä?

Maire: No minulla ainakin tuota tyttäreni miehen äiti sairasti muistisairautta jo silloin ennen minun diagnoosiani ja häntä seurattiin, heidän perhe tietysti seurasi sitä, että se oli heillekin niin kun tuttua ja tuota ei minuakaan kyllä vahdita millään lailla. Joskus toivoisi, että kävisivät nyt vähän useamminkin katsomassa miten minulla menee, että ei ole ollenkaan sellaista tunnetta, että vahdittaisiin.

Maire: Joo, yksin saan olla kyllä ihan rauhassa.

Pirjo: Se on vissiin meillä kaikilla.

Maire: Joo.

Hanna: Niinhän tässä sitten täytyy jokaisen tietystä mielessä pärjätä yksin.

Maire: Niin ja sit kai se on ainakin minulla, että minusta tuntuu, että lapset ajattelee että kyllä se äiti pärjää, on se pärjännyt tähänkin saakka.

Hanna: Niin justiin.

Maire: Ja tavallaan minä ymmärsin sen siihen aikaan, kun oli se kaikista pahin vaihe meilläkin niin lapsilla oli pienet lapset ja omat perhe-elämät ja en minä voinut heidän syliin sitä asiaa kaataa eikä he olisi ymmärtäneetkään sitä.

Hanna: Joo minä luulen, että siihen liittyy se omakin ahdinko, kun oli 38-vuotias kun omainen sai niin ei ymmärrä, eikä ole vielä sitä elämäkokemusta. Toki joillain on, mutta itselläni ei vielä silloin ollut. Nyt on enemmän.

Maire: Ja nyt tiedotetaan niin paljon, että lehdet on täynnä kaikkea muistisairaus-juttuja, että silloin kun minun äiti sairastui, tästä on nyt joku 30 vuotta sitten, niin ei minulla ollut minkäänlaista aavistustakaan. No alzheimerista ei silloin vielä puhuttukaan, mutta hänellä vain oli sellainen vanhan ihmisen muistisairaus mitä nyt oli näitä höppänoitä mummoja siellä.

Hanna: Ja nythän vahvasti sanotaan, että juuri näin ei enää pidä edes ajatella, että se olisi jokin vanhuuden automaattinen seuraus eikä varsinkaan mikään höppänyys.

Maire: Joo eikä niitä sanoja saa käyttää.

Hanna: Ja tässäkin kuten näemme niin kaikkea muuta kuin höppänyyttä, että jos ajattelee niin että muistisairaus ei todellakaan vie järkeä vaan sitä muistia. Usein sanotaan, että alzheimerin tauti ja ylipäänsä muistisairaudet ovat koko perheen tai suvun tauti, sitten kun yksi saa niin kaikki ovat siinä mukana, niin oletteko te samaa mieltä tästä?

Seija: Minä ajattelisin niin, että ainakin puolison ja tyttären roolissa niin minä luulen, että se on minun ja sairastuneiden välinen sairaus, koska muut ei ota siihen mitään kantaa.

Maire: Tässä minä olen huomannut ainakin nyt tämän vävyn äidin jutun niin kyllähän se on enemmän se alkaa olemaan sellainen omaisten sairaus, näin kun se on edennyt Ailillakin niin pitkälle niin tuota Aili on ihan tyytyväinen elämäänsä ei hän sitä ollenkaan...hän on palvelutalossa ja touhuaa siellä omia touhuja ja tuota, mutta se, että tietysti se on ikävä näille lapsille ja lapsenlapsille kun mummo enää muista. Niin se on minun mielestäni enemmän sitten myöhemmässä vaiheessa omaisten sairaus.

Hanna: Entä Pirjo koetko, että sinun sairaus olisi myös sinun lähiomaisten sairaus?

Pirjo: Kuvittelisin että ei, koska ei he mitenkään minua kontrolloi ja pidä yhteyksiä vaikka asutaan lähekkäin, että he ovat vain tottuneet siihen, että kyllä se siellä pärjää.

Maire: Minä tarkoitinkin myöhäisemmässä vaiheessa.

Pirjo: Nimenomaan, se on sitten vaikea sanoa mitä minulla nyt tämän jälkeen tulee, mutta minä olen jo aika kauan sairastanut ja he ovat tienneet sen ja tietävät nämä eri vaiheet mitä minulla tässä nyt on ollut, että ei he mitenkään... että kyllä hyvin tuttua heille on se asia niin kuin sillä tavalla, mutta ei mitenkään.

Menee pitkiä aikoja kun soitellaan joskus tai jotain ja minä poikkean, että vaikka on todella lähellä, mutta se on hyvä tietoisuus siitä että minä tiedän, että he ovat siinä lähellä.

Hanna: Aivan.

Pirjo: Jos minulle tulee joku hätä niin...mutta ei ne kyllä, minä sanoisin että ei ole kyllä minkään näköistä kontrollia kyllä se jossain näkyisi. Ainut, että tyttäreni joka asuu siinä lähellä niin se näkee onko minun auto paikalla vai ei.

Maire: Ja sekin on ihan hyvä.

Pirjo: Niin näkee koska minä olen ja tietävät missä minä käyn ja kun minä lähdän Ulvilaan, olen lähtenyt jatkuvasti viikonlopulla muutamaksi päivää niin he tietää kyllä missä minä olen.

Seija: Siinä kohtaa kun minun mieheni kuoli niin meni varmaan pari vuotta niin sitten tuli tämä hänen puolelle, kun meillä oli eri lapset, niin hänen lapsillensa sitten tämä muistisairaus tuli niin kuin enempi läsnäolevaksi, koska heidän äitinsä kuoli alzheimeriin ja sitten tämä mieheni tytär alle kuusikymppisenä sairastui tähän samaan otsalohkorappeumaan, mikä minun miehelläni oli. Niin nyt se sairaus on heillä läsnä siinä heidän perheissään, että ehkä joskus ajattelen näin, että nyt he varmaan ymmärtävät monta asiaa mitä eivät silloin koskaan ajatelleet.

Hanna: Se on juuri näin. Ootteko te saaneet tukea sairautenne ja omaishoitajuuden tai omaisena olemisen aikana ja silloin kun te olette tarvinneet sitä?

Maire: Oon minä saanut, mutta en minä ole tarvinnut.

Pirjo: No kun minullakin on sellainen olo, että varmaan saisi jos tarvitsisi, mutta en minä ole kyllä mitenkään. Minusta on ollut mahdollisimman ihana, kun on Pirkanmaan Muistiyhdistys missä minä käyn säännöllisesti ja on siellä ryhmät ja ihmiset, joiden kanssa ollaan tekemisissä ja aina odotan että taas alkaa ja mitä ryhmiä alkaa ja kaikkiin osallistun. Minähän käyn monessa ryhmässä ja on ihan mukava lähteä liikkeelle ja tavata muita ihmisiä ja minusta se on ihan hienoa.

Maire: Sama juttu, että Muistiliitto on minulle ainakin se tuki ja kaikki nämä mitä meillä on muistitreenit ja muistikahvilat.

Hanna: Onko siellä eri ikäisiä ihmisiä, erilaisia ihmisiä, mukana toiminnassa?

Maire: Kyllä on, kyllä on joo. Meillä ei ole kovin paljon nuoria, mutta on nuorempia kuin minä.

Pirjo: Joo ikää on jo niin paljon, että kyllä siellä nuorempaa väkeä on.

Hanna: Oletko sinä Seija saanut tukea? Me olemme tässä muutaman kerran kuulleetkin, että olet tietysti mielessä jäänyt yksin, mutta missä kohtaa sinä sait tukea?

Seija: No minä sain silloin kun isä sairastui, niin mä sain sieltä Pirkanmaan Muistiyhdistyksen vertaisryhmistä, minulle sanottiin, että sellainen toimii Nokialla niin minä sitten aloin siellä heti käymään ja se oli minulle sellainen pelastus, että minua ymmärrettiin ja minä ymmärsin mitä toiset puhuivat. Me tiedettiin kaikki mitä on elämä muistisairaana kanssa, että minä opin siellä tosi paljon ja se on ollut tosi tärkeä mulle ja siitä minä olenkin sitten vapaaehtoiseksi jäänytkin.

Pirjo: Minusta jotenkin tuntuu, että varmaan tällainen yksineläjä ihminen on niin kuin pakotettu siihen, että pitää pärjätä. Ehkä jos olisi ollut koko ajan siinä joku mukana niin voi ajatella, että olisiko sitä sitten enemmän huonommassakin kunnossa, mutta minä olen päättänyt, että minä pärjään itse.

Seija: Ja minä olisin sitä mieltä Pirjo, että kun sinulla on tuo työn antama tieto niin se helpottaa varmaan sinulla paljon sitä, kun tällainen joka oli aivan täysin pihalla kuin lumiukko kun se pommi räjäytettiin.

Pirjo: Niin no varmaan sillain kyllä.

Seija: Niin, että minä olin niin että en tiennyt kuinka minä olisin ollut.

Maire: Ja minua auttoi ainakin se, kun minä olin tehnyt sitä vapaaehtoistyötä ennen tätä sairautta, että minähän olin Muistiliitossa näissä kaikissa koulutuksissa ja näitä muisti... näitä rinnalla kulkijoita kun koulutettiin, niitä ensimmäisiä ryhmiä, niin olin silloin siellä. Niin se antoi minulle sitä sellaista, että minä tunsin tämän sairauden. Enhän minä tuntenut tätä sairautta ollenkaan, että sitten vasta rupesin lukemaan että mikä tämä on ja ja ymmärsin, että äitini, enoni ja tätini sairaus oli varmaan juuri tätä. Ja sitten kun tämä Aili sairastui tämä vävyn äitini niin sitten se oli hyvin läheltä se kokemus uudestaan siinä sitten, että mä tunsin tämän sairauden jo ennen kuin minä sain itse diagnoosin.

Pirjo: Minä sanon vaan, että meidän Pirkanmaan Muistiyhdistys muutti paikkaa tässä ihan äskettäin ja minulla oli aika helppo sinne, kun minä jäin bussista pois siinä linja-autoasemalle, niin minä kävelin siihen vanhaan paikkaan aika nopeasti ja nyt minä en...minä olen tehnyt pitkiä reissuja kun minä olen sinne uuteen paikkaan tässä kävellyt pari kertaa ja minä en vieläkään oikein tiedä mistä minun kannattaa sinne mennä. Yritän muistaa, että siitä kun minä käännyin niin sitten ja sitten lähden sieltä...minä tiedän niin kun yhden risteyksen mihin minä kävelen, mutta se on aika pitkä matka nyt mennäkin, varmaan sateella olisi hankalampaa. Sitten, kun minä menen niin silti minä olen kulkenut siellä, mutta ehkä minä opin sinne kun minä tiedän nyt sen paikan kuitenkin, että kun minä menen yhtä katua, että se on iso systeemi, mutta minä nytkin...ja sit minä vielä en meinannut kun minä kiersin sieltä sitä ostoskeskusta ja minä, että jaa tuolla on tuollainen joo tuolla ovat noi lasiovet ja tuolta menee hissit ylös ja se on siellä. Tällaista se on sitten.

Hanna: Niin. Minä mietin tuota, kun Seija käytit termiä, että jotenkin kun pihalla kuin lumiukko niin yksi sellainen näkökulma tähän on myös se, että jos elämässä on ylipäättään niin sanotusti joutunut kokemaan takapakkeja niin mahtaisiko siitä olla, en nyt tarkoita apua, mutta itse olin ainakin elänyt koen, että aika helppoa elämää, että ei ollut elämässä vielä suuria vastoinkäymisiä taikka läheisten ihmisten menettämisiä. Niin sekin on sellainen niin kun yksi valmistautumattomuuden tilanne siinä, että tulee tälli että no niin että elämä ei muuten sitten olekaan pelkästään helppoa sen lisäksi, että ei taudista tiedä mitään niin siinä joutuu varmaan jotenkin sellaisenkin eteen, että nyt tämä realiteetti tulee eteen.

Seija: Se on kyllä ihan totta, sinä puhut ihan oikeaa asiaa. Ei sitä voi kuvitella, että niin kun tämä käsikirjoitus muuttuu ja se on aika raju kun se sitten vedetäänkin se viiva siihen, että ei se menekään näin, että minäkin olin elänyt tavallaan helppoa ja elän minä vieläkin helppoa, enkä minä vieläkään ole katkera enkä... minä elän nytkin hyvää elämää kaiken tämän jälkeen.

Maire: Minun täytyy kyllä sanoa siihen, että minä olen kokenu sitten kyllä niin paljon vastoinkäymisiä ja menetyksiä elämäni varrella ja minulla on aina ollut sellainen motto, että ei raskaampaa taakkaa annetta kuin jaksaa kantaa ja tämä minulle tuli siinäkin mieleen, että tämä on taas yksi taakka. Kyllä minä tämän kannan kun minä olen ne muutkin kantanut.

Hanna: Se on lohdullista kuulla ja sinä suhtaudut siihen rauhallisesti ja se saa minut miettimään, että onko se siitä, että jos sinulla on ollut vastoinkäymisiä niin sinä et enää murru yhdestä.

Maire: Ei, ihan pieni asia ei minua murra.

Hanna: Niin.

Maire: Poikani kuolema, äitini kuolema, isäni kuolema ja kaikki muut.

Hanna: Nimenomaan.

Pirjo: Lapsen kuolema oli varmaan se kaikista... se oli varmaan kaikista kamalin.

Maire: Kyllä ja sitten nämä taloushommat oli kanssa sellainen, että no niin.

Hanna: Mutta se ei juuri, että me voimme kuulla se, että kuten sanoit sinun motosta niin tuota... ja siinä Seijakin istuu hyvinvoivana kolmen läheisen ja Pirjo istuu ja olet energinen ja aktiivinen ja samoin Maire, että autat muita että ihmeellisiä voimia ihmisellä on kuitenkin.

Pirjo: Sanon nyt vielä sen verran siitä, että mitä nyt kun on joutunut monen näköistä käymään läpi, minulla on siis kaksi tytärtä ja ihan ok, mutta minulla on yksi keskenmeno ja yksi vauva kuollut sisään.

Hanna: Ja jätä se myöskin on, että sitten kun me ihmiset tällä tavalla kerrotaan toisillemme elämästä niin tajuaa sen, että kaikilla on jotain ja sitten, kun niistä uskalletaan kertoa niin me saadaan siitä isoa vertaistukea ja siihenhän perustuu myöskin tämä muistiyhdistysten toiminta, että kun me jaetaan niin sitten se vapauttaa energiaa.

Maire: Todella paljon vapauttaa sitä ja poistaa sitä paha oloa omasta sisimmästä, kun saa puhua siitä.

Hanna: Oletteko te aina uskaltaneet aina sanoa Maire ja Pirjo, että teillä on muistisairaus ihmisille?

Maire: Olen.

Pirjo: Kyllä joo, jos vaan on sellainen tilanne, että mieluummin sanoo kuin se että munaa itsensä jollain hölmöllä, kun ei se tänä päivänä ole mitenkään outoa.

Minä luotan aika paljon, ihmiset enemmän tietävät siitä kuin mitä silloin kun minäkin olen sairastunut.

Maire: Ja sen minä ainakin olen huomannut elämän varrella, että silloin kun minulle tuli taloudessa niitä vaikeuksia silloin 23 vuotta sitten niin minähän lukkiuduin, minähän en mennyt mihinkään. Minä olin kotona sellaisen vuoden varmaan makasin ja en käynyt missään tai oikeastaan koko aikana. Meni ehkä kolme vuotta ennen kuin minä rupesin käymään ja minä ajattelin, että enhän minä sellaiseen voi ruveta enää ja sitten kun minä rupesin siitäkin puhumaan, niin se niin kuin laukesi se homma. Ja näitä kanssamatkustajia tuli vaikka kuinka paljon, jotka olivat kokeneet samanlaisen asian. Minulla oli sellainen häpeäpilkku tässä otsassa ja minä luulin, että kun minä menen johonkin niin minua vain katsotaan ja eihän se pidä paikkansa.

Maire: Silloin, kun sinä avoimesti puhut siitä asiasta ja kerrot miten se on siihen johtanut tämä tilanne, niin ihmiset ymmärtävät ja kaikki on hyvin. Tämä muistisairaus juttu kun minulle tuli niin minähän kerroin sen heti, että en minä tätä häpeä ollenkaan.

Hanna: Geriatri Harriet Finne-Soveri on sanonut, että muistisairausdiagnoosiin voisi suhtautua niinkin, että siitä alkaa vain uudenlainen elämä. Toki on tiukkoja tilanteita, että ei voi vähätellä vaikka Seija sinun kokemaasi sinun miehen kanssa, että hänellä oli hankala muistisairaus, että ei hän sitä ehkä itselleen halua kuitenkaan ihan suoranaisesti valehdella, että elämäni on kevyttä ja hyvää, jos se on rankkaa. Miten sinä ottaisit tuon lauseen siitä näkökulmasta, että on vaativaa hoitaa ja olla miehen kanssa, mutta pitäisi ajatella, että tämä on nyt vain uudenlaista elämää?

Seija: No kyllä siihen vain on pakko sopeutua siihen asiaan, että koittaa etsiä sitä sellaista tietä missä löytyisi vähän niitä valonpilkkujakin ja että jaksaisi sitä tehdä. Hakea apua tarvittaessa, jos tuntuu siltä että omat voimavarat ei riitä niin sitä on hyvä hakea.

Hanna: Miten te vastaisitte sellaiseen kysymykseen, että onko muistisairaus tuonut elämäsi jotain odottamatonta hyvää?

Seija: Minä haluaisin vastata siihen, että muistisairaus kaikkien rankkojen vuosien jälkeen on tuonut minulle todella paljon hyvää, minä olen löytänyt uusia ihmisiä, minä saan tehdä vapaaehtoistyötä joiden kanssa minä tykkään toimia ja koko tämä Muistiliiton mukana oleminen niin tämä on ollut minulle suuri rikkaus.

Maire: Sen minä olen samaa mieltä Seijan kanssa, että tämä on tosi hyvä tämä Muistiliiton touhut tässä ja sen minä voin sanoa myöskin tässä, että minä olen löytänyt lapsen uskon ja minä olen erittäin onnellinen. Kun mä laitan illalla kädet ristiin niin minulla on hirveän hyvä olla.

Hanna: Ihana kuulla. Entä Pirjo, onko sinun elämäsi tullut uutta odottamatonta hyvää?

Pirjo: No ainakin se, että kun minä nyt olen yksineläjänä asunut pitkään ja sitten kun jäin työelämästä pois niin sitten minulla on ohjelmaa. Ihan mukava aina lähteä ja kiva katsoa kalenterista, että mitäs minulla onkaan taas, mitä ryhmiä on seuraavaksi, että ihan oikeasti paljon on tuonut sellaista lisää. Toki kun yksin elelee ja asuu niin ei se niin yksinkertaista ole keksiä aina kaikkea niin ei tarvitse mitään uutta keksiä.

Hanna: Minä luulen, että omalta kohdaltani läheisen hoitaminen nyt niin on tuonut sellaista, että ehkä se on hyvä että minä alan uskaltamaan pyytää apua. Minä alan uskaltamaan pyytää, että voinko minä jutella jonkun kanssa, että voisiko hän antaa aikaansa ja voisiko sukulainen tulla auttamaan muutossa, läheisen muutossa, vaikka tekisi mieli maksaa jollekin, että ei tarvitse ketään vaivata. Ja nyt kun sitten on pakkana niin sanotusti kysynyt apua niin huomaa, että ihmiset auttaa mielellään ja siitä tulee hirveän hyvä olo ja näyttäisi siltä, että siitä tulee hyvä olo niille auttajillekin, että tämä on yksi aspekti siihen. Mitä mieltä te olette siitä avun hakemisesta? Uskallatteko te itse pyytää apua?

Pirjo: Yleisesti vai jotain johonkin?

Hanna: Yleisesti.

Pirjo: No kyllä minä ainakin.

Seija: Tänä päivänä kyllä.

Maire: Minä olen ollut hirveän huono pyytämään apua, mutta täytyy sanoa että kyllä tänä päivänä nyt esimerkiksi olen pyytänyt, että minun ystävätär tulee minun luo siivoamaan. En ole ennen pyytänyt, mutta nyt tämä jalka tekee sen, että ei...

Hanna: ... ja mitä hän vastasi?

Maire: Joo ilman muuta hän tulee.

Hanna: No miltä sinusta tuntui kun hän vastasi niin?

Maire: Ihanalta ja hän maanantaina tulee laittaa minun kodin kuntoon.

Hanna: Ihana kuulla. Mitä te sanoisitte sellaiselle kuulijalle, joka juuri tällä hetkellä empii muistisairaus -testiin menoa, koska pelkää, että hän saisi sieltä muistisairaus -diagnoosin?

Pirjo: Ilman muuta pitää mennä testiin ja yrittää saada sitä kautta sitten lääkityksen ja muuta apua ja tällaisia... jos on tällainen sosiaalinen ihminen joka ryhmiin voi mennä niin onhan se ihan mahdollottoman hyvä lisä siihen elämään sitten.

Maire: Samat sanat, että kyllä minä ehdottomasti kehotan samalla lailla.

Seija: Samaa mieltä olen Pirjon ja Mairen kanssa siitä, mutta ei ole kovin helppo saada kyllä niitä ihmisiä menemään.

Pirjo: Olen samaa mieltä.

Seija: Samaa stigmaa on siinä olemassa vielä.

Hanna: Onko teillä kokemusta siitä, että olisi joku läheinen nyt, vaikka te olette mennyt itse, mutta joka ei olisi millään halunnut mennä, mutta jollain keinolla olette saanut kannustettua? Minä luulen, että aika moni kuulija kaipaisi tähän vinkkiä.

Pirjo: Minä olen tätä tehnyt ennenkin, minä olen minun setäni vaimon luokse pyytänyt muistihoitajan mennä katsomaan vaikka verukkeella, että miten kahdeksankymppiset pärjää tänä päivänä kotona ja muistisairaushan sieltä löytyi. Teen sitä edelleenkin tarvittaessa.

Hanna: Eli tämä olisi yksi hyvä keino, että tällainen niin sanottu yleistarkastus ja kotiin?

Pirjo: Joo.

Hanna: Tämä on erinomainen vinkki.

Maire: Minä sain esimerkiksi serkkuni tytön ja pojan, kun niillä oli tällaisia kaikenlaisia ja minä sanoin, että menkää ihmeessä tutkimuksiin ja niin molemmilta löytyi otsalohkorappeuma, kahdelta minun serkun lapselta.

Hanna: Kauheeta. Oliko heidän vaikea mennä?

Maire: No kun he eivät oikein ymmärtänyt mistä on kysymys ja pojan kanssa minä en niin paljon jutellut, kun minä en häntä tavannut, mutta tämän tytön kanssa minä juttelin paljon ja kolme vuotta sitten kun me arvuuteltiin, että mikä hänellä voisi olla, kun hänen persoona muuttui niin paljon ja tuota että menee, että ei ne tutkimukset pahaa tee. Niin hän meni ja sitten se loppujen lopuksi selvisi, että se on otsalohkon rappeuma, joka etenee kyllä aika nopeasti.

Seija: Todella nopeasti.

Maire: Joo ja sääli sinänsä, että kun he ovat tällaisia alle kuusikymppisiä.

Hanna: Onko se vielä sellainen mihin ei ole sillä lailla lääkitystäkään sillä lailla kun meillä on taas sitten näitä lääkkeitä alzheimeriin, niin se on ihan eri tilanne silloin joo.

Maire: Joo. Onkohän tämä ollut minulla kolme ja puoli vuotta niin eihän minulla ole edennyt oikeastaan mitään.

Hanna: Kun Muistiliittoon kuuluu 43 muistiyhdistystä eri puolilla Suomea niin miten te löysitte teidän omat yhdistyksenne? Kuka vinkkasi ja mistä tuli se idea silloin kun liityitte?

Seija: Minulle vinkkasi silloin ainakin se neurologi, joka teki tämän diagnoosin isälle niin hän sanoi heti, että ota yhteyttä sinne. Niin kuin hän neuvoi kaikki muutkin asiat mitä piti hoitaa. Se oli...kiitos siitä hänelle edelleen, että pääsin sieltä hakemaan sen tiedon.

Hanna: Entäs Maire?

Maire: No minä olin tuota seurakunnan ja kunnan meillä on tällainen yhteinen kun lähi...tällaisia vapaaehtoisia, kunnan vapaaehtoisia ja siellä olin ja sitten tuli tämä lehti-ilmoitus, kun oli tämä Uudenmaan Muistiyhdistys laittanut siitä, että

koulutetaan näitä rinnalla kulkijoita, niin minua se heti kiinnosti, koska minulla oli tämä äiti, eno ja täti oli tässä. Niin minä ajattelin, että minua tuo homma kiinnostaisi ja niinhän minä läksin sinne koulutukseen sitten ja kun minä en enää oikein tykännyt siitä, että minä niitä käyn työntelemässä vaan siellä, kun oli monta kertaa se että ei he pystyneet enää puhumaan oikein mitään ja sitten kun sitä oli tehnyt jo monta vuotta sitä työtä, niin minua kiinnosti tämä, että on vähän erilaista. Ja se oli järkevä ratkaisu, että minä menin sinne että tavallaan sain itse avun sieltä kautta sitten kun tutustuin tähän hommaan ja sain hyviä ystäviä näissä meidän Uudenmaan jutuissa ja nyt näissä valtakunnan jutuissa niin todella hyvä.

Pirjo: Oikeestaan en niin tarkkaan edes muista, mutta minä luulen, että se oli niin että kun minä olin terveyskeskuksessa terveydenhoitajan kanssa tekemisissä ja tehtiin näitä testejä, niin varmaan hän suositteli minulle. Siitä on niin pitkä aika, että varmaan se sitä kautta lähti liikkeelle kun en minä missään muualla sillä lailla ole ollut, ja olen siellä kaiken aikaa asunut, sairauden aikana asunut siellä niin kun Tampereella muualta tullut sitten niin kyllä se sieltä varmaan se vinkki tuli, että minä olen sitten hoitoalan ihmisenä tietysti kaikki mahdollinen mitä jostain vain löytyy niin pitää saada apua.

Hanna: Haluaisin tähän loppuun kysyä teiltä, että jos te saisitte heittää, lähettää viestiä päättäjille niin minkä asian pitäisi Suomessa muuttua muistisairaiden ihmisten hyväksi? Millaisia terveisiä lähettäisitte?

Seija: Minä lähettäisin ainakin viestin omaishoitajien puolesta, omaishoitajia pitäisi arvostaa paljon paljon enemmän. He tekevät tosi rikasta ja hyvää työtä ja säästävät meidän yhteiskunnan varoja, että enempi tukea omaishoidolle. Sitä ilman ei tässä maassa pärjätä.

Maire: Minä olen sitä mieltä, että enemmän näitä kunnon testejä. Sillä lailla, että se löytyy se sairaus, koska näitä on tosi paljon ihmisiä, jotka käy tuolla terveyskeskuksissa ja ovat arkoja valittamaan näitä hommiaan niin lääkäri voisi joskus kysellä näistä, että mitenkäs muisti on ja tällainen ja panna niitä lisää tutkimuksiin. Siinä yhteiskunta säästäisi hirveästi, kun saisi diagnoosit alussa niin se hoitaminen olisi niin paljon edullisempaa sitten kun ei ihminen olisi vielä tuolla ihan palvelutaloon joutumassa tai jonnekin. Minä ainakin olen tavannut

paljon sellaisia, jotka ovat niin muistisairaita että ensimmäinen vaihe on vain, että mihinkä pääsisi hoitoon ja ei ollut yhtään testiä vielä tehty.

Hanna: Minä muistan, siitä on kymmenen vuotta, mutta tilanteen silloin kun näitä asioita ensimmäisen kerran tutkin niin oli Viikki-Raahen seudulla, että jotenkin muistisairaus -diagnooseja oli epätavallisen paljon ja sen sijaan, että kyseessä olisi ollut että Raahen seudulla olisi ollut jollain tavalla niin kun ongelmaa niin olikin se, että siellä oli todella tehokas ja taitava geriatri, joka oli tutkinut, en nyt tiedä kaikki, mutta siis yli seitsemänkymppisiä aktiivisesti nimenomaan muistin kannalta, Maisa Karjula. Tässä tapahtui varmaan juuri tämä mistä sinä Maire puhut, että muisti oli otettu yhdeksi tosi tärkeäksi asiaksi sen kokonaishyvinvoinnin tutkimisessa.

Hanna: Entäs Pirjo, millaisia terveisiä lähettäisit päättäjille?

Pirjo: Niin minä oikein itsekin mietin, että mistä, mutta minä ainakin varmaan ehkä hoitoalan ihmisenä sitten osasin itse hakeutua, että minä en odottanut mitään ja varsinkin, kun suvussa sitä oli niin osasin hakeutua, mutta kai se on niin, että jotenkin tehdä tunnetuksi sitä ja pitää sitä itsestään selvänä, että ei se ole mikään häpeä jos sitä on ja tuoda niin kuin sitä puolta, että siihen on paljon apua saatavilla erilaisissa muodoissa. On lääkityksiä ja on näitä ryhmiä ja kaiken näköistä, jossa saa ylläpitää sitä, yrittää pitää itseänsä hyvässä kunnossa, että kyllä minä ainakin olen tehnyt kaikkeni sen eteen, että kyllä minä olen Muistiyhdistyksen kaikki mahdolliset ryhmät käynyt jo monta vuotta, että se on minulle ollut erittäin tärkeä.

Hanna: Nimenomaan, että tämä ei ole mikään tabu ja muistisairaat ihmiset ovat yksilöitä siinä missä muutkin.

Maire: Sen minä vielä sanon, että kunnat että ne huolehtisivat, että heillä on muistikoordinaattorit ja muistihoitajat.

Seija: Minä olisin sitä mieltä myöskin, että pitäisi olla kunnollinen hoitopolku. Kun se diagnoosi tulee, niin se hoitopolku pitäisi olla, se olisi paljon helpompaa

lähteä sitä sen sairastuneen ja omaisten lähtee sitä elämää elämään kun olisi jonkin näköinen suunnitelma hoitopolusta, mitä tapahtuu sen jälkeen. Ei mitään ole ollut ainakaan minun läheisilläni.

Maire: Ja tästä hoitopolusta, niin Uudenmaan, me puhuttiin sitä täällä muistiaktiiveissa tästä muistipolusta jo kolme vuotta sitten ja laitettiin siitä kunnille, että... Kauniaisissako se oli niin oli tosi hyvä se muistipolku, niin miksi ei voi kunnat ottaa toisilta kunnilta neuvoa siitä polusta? Ei niitten tarvisi ihan alusta saakka tehdä sitä työtä vaan käyttäisivät samoja, kun samoista asioista on kysymys. Ei tällaista kuntien välistä kateutta pitäisi olla, että otettaisiin mallia ja se on niin kun sinä sanoit se muistipolku olisi hirveän hyvä, että silloin kun alkaa tämä sairaus niin siinä tietäisi, että mitä pitää tehdä ja mitä on.

Hanna: Se olisi erittäin huojentavaa myös omaisille.

Maire: Joo.

Hanna: Kyllä. Erinomaisia kommentteja ja hieno keskustelu, kiitos kaikille teille.

Pirjo: Kiitos sinulle.

Maire, Pirjo ja Seija: Kiitos.

Tämä podcast on muistiaktiivien toteuttama. Muistiaktiivit on muistisairauksiin sairastuneiden ihmisten ja omaisten asiantuntijaryhmä Muistiliitossa ja Muistiliitto taas on muistisairaiden ihmisten ja heidän läheistensä oma etujärjestö. Muistiaktiivien tehtävänä on kiinnittää huomiota ja ottaa kantaa muistisairaiden ihmisten ja läheisten kannalta tärkeisiin ajankohtaisiin kysymyksiin ja niitähän riittää.

Muistisairauteen sairastuu joka vuosi 14 500 suomalaista. Maailmanlaajuisesti on yli 50 miljoonaa eri muistisairaus -diagnoosin saanutta ja tämän luvun ennakoidaan kolminkertaistuvan vuoteen 2050 mennessä.

Joka kolmas sekunti joku saa muistisairaus -diagnoosin.